

**Votaziun dal pievel dals
28 da favrer 2016
Explicaziuns dal Cussegl federal**

- 1 Iniziativa dal pievel «Per la lètg e la famiglia – Na als dischavantatgs per pèrs maridads»**
- 2 Iniziativa dal pievel «Per il repatriament effectiv da las personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)»**
- 3 Iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!»**
- 4 Midada da la Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps (Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard)**

Davart quai vegni votà

Iniziativa dal pievel «Per la lètg e la famiglia – Na als dischavantatgs per pèrs maridads»

**Emprim
project**

L'iniziativa pretenda che la lètg na vegnia betg disfavourisada envers autras furmas da viver, en spezial betg tar las taglias e tar las assicuranzas socialas. La lètg duai esser la cuminanza da vita da dunna ed um ch'è concepida per lunga durada, ed ils conjugals duain furmar en regard fiscal ina cuminanza economica.

Infurmaziuns davart quest project

paginas 4–13

Text da votaziun

pagina 10

Iniziativa dal pievel «Per il repatriament effectiv da las personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)»

**Segund
project**

L'iniziativa pretenda ch'i vegnia votà anc ina giada davart l'expulsiun da personas estras criminalas. Uschia vulan ils iniziants sfurzar tras lur idea davart la realisaziun da l'iniziativa per il repatriament. En il fratemp ha il parlament dentant concludì questa execuziun e rinforzà las leschas.

Infurmaziuns davart quest project

paginas 14–27

Text da votaziun

paginas 20–24

Iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!»

**Terz
project**

L'iniziativa dal pievel pretenda che fatschentas da finanzas speculativas, che sa refereschan a materias primas agraras ed a nutriment, vegnian scumandadas en Svizra. Ultra da quai duai la Confederaziun s'engaschar sin plaun internaziunal per il cumbat cunter talas fatschentas.

Infurmaziuns davart quest project

paginas 28–39

Text da votaziun

paginas 35–36

Midada da la Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps (Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard)

**Quart
project**

Il tunnel da basa dal Gottard sto vegnir sanà. La midada da la lescha permetta da construir in segund tunnel e da lura sanar il tunnel existent. Uschia è garantida la colliaziun stradala tras il Gottard er durant il temp da sanaziun. En la lescha vegni plinavant francà ch'igl è adina mo avert in vial per direcziun.

Infurmaziuns davart quest project

paginas 40–51

Text da votaziun

paginas 50–51

Iniziativa dal pievel «Per la lètg e la famiglia – Na als dischavantatgs per pèrs maridads»

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar l’iniziativa dal pievel **«Per la lètg e la famiglia – Na als dischavantatgs per pèrs maridads»?**

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar l’iniziativa.

Il Cussegl naziunal ha refusà l’iniziativa cun 107 cunter 85 vuschs ed 1 abstenziun, il Cussegl dals chantuns cun 25 cunter 20 vuschs senza abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

Circa 80000 conjugals cun in'activitad da gudogn dubla e numerus conjugals pensiunads pajan dapli taglia federala directa che pèrs nunmaridads en las medemas relaziuns economicas. Tar las taglias chantunalas pajan conjugals per regla main che pèrs nunmaridads. Da la AVS survegnan conjugals maximalmain 150 pertschient da la summa maximala d'ina renta singula, entant ch'in pèr nunmaridà po retrair duas rentas cumplinas.

Situaziun da partenza

L'iniziativa vul francar en la Constituziun che conjugals furmian en regard fiscal ina cuminanza economica e ch'els na vegnian betg disfavourisads, en spezial betg tar las taglias e tar las assicuranzas socialas. La lètg duai vegnir definida sco cuminanza da vita da dunna ed um ch'è concepida per lunga durada e ch'è reglada en la lescha.

Tge vul l'iniziativa?

Tar las assicuranzas socialas na vesan il Cussegl federal ed il parlament tut en tut nagins dischavantatgs per conjugals. Oriundamain ha il Cussegl federal acceptà l'iniziativa. El l'ha considerata sco pussaivladad per eliminar cumplettamain ils dischavantatgs fiscals per conjugals. Il parlament ha dentant refusà l'iniziativa. En spezial crititgescha el la stretga definiziun da la lètg e ch'ina midada a la taxaziun separada (u taxaziun individuala) da dunna ed um è esclusa senza in'ulteriura midada da la Constituziun. Sco ch'igl è previs en la Lescha federala davart ils dretgs politics, na represchenta il Cussegl federal betg ina tenuta che divergescha da la recumandaziun dal parlament per la votaziun.¹

Puntg da vista dal Cussegl federal e dal parlament

¹ Art. 10a al. 4 da la Lescha federala dals 17 da december 1976 davart ils dretgs politics (CS 161.1)

Il project da votaziun en detagl

En ina sentenza directiva ha il Tribunal federal decidì l'onn 1984 che conjugals na dastgan betg vegnir engrevgiads dapli che pèrs nunmaridads. Il Cussegl federal ha empruvà pliras giadas d'eliminar quests dischavantatgs: L'onn 2008 èn entradas en vigur mesiras che han eliminà ils dischavantatgs per ina gronda part da las persunas pertutgadas. Percunter n'han er las ultimas emprovas da reglar da nov la taxaziun da conjugals ils onns 2007 e 2012 gì nagin success. Las opiniuns davart il futur model da taxaziun eran memia differentas. Anc adina èn pertutgads circa 80 000 conjugals cun in'activitad da gudogn dubla e numerus conjugals pensiunads d'ina grevezza supplementara tar la taglia federala directa (uschenumnada puniziun da la maridaglia) che cuntrafa a la Constituziun.

Situaziun da partenza

Tar la taglia federala directa èn pertutgads ils suandants conjugals d'ina grevezza supplementara anticonstituziunala cumparegljà cun pèrs nunmaridads en las medemas relaziuns economicas:

Conjugals pertutgads da la puniziun da la maridaglia

- conjugals cun in'activitad da gudogn dubla senza uffants a partir d'entradas da gudogn nettas¹ dad 80 000 francs (quotas da las entradas da gudogn da mintga conjugal 50:50) u da 110 000 francs (quotas da las entradas da gudogn 70:30),
- conjugals cun in'activitad da gudogn dubla cun uffants a partir d'entradas da gudogn nettas da 120 000 francs (quotas da las entradas da gudogn 50:50) u da 190 000 francs (quotas da las entradas da gudogn 70:30),
- conjugals pensiunads a partir d'entradas da pensiun da 50 000 francs (quotas da las entradas da pensiun 50:50) u da 60 000 francs (quotas da las entradas da pensiun 70:30).

¹ Las entradas da gudogn nettas correspundan a las entradas da gudogn bruttas minus las contribuziuns socialas (AVS, AI, assicuranza cunter la dischoccupaziun) e las deducziuns per ils custs da professiun.

Sche las entradas da gudogn nettas resp. las entradas da pensiun èn sut questas valurs minimalas, han ils conjugals ina meglra posiziun tar la taglia federala directa che pèrs nunmaridads. Conjugals cun in'activitad da gudogn simpla pajan en general main taglia che pèrs nunmaridads cun in'activitad da gudogn simpla.

L'iniziativa vul ch'ils dischavantatgs da la lètgh tar las taglias vegnian eliminads cumpletmain. A medem temp vul ella francar en la Constituziun la taxaziun cuminaivla dals conjugals, ch'è fixada oz sin il stgalim da la lescha.

L'iniziativa na vul nagins dischavantatgs tar las taglias

Er tar las assicuranzas socialas pretenda l'iniziativa ch'ils dischavantatgs per conjugals vegnian eliminads. In pèr nunmaridà survegn duas rentas singulas cumplainas da la AVS, conjugals dentant maximalmain 150 pertschient da la renta singula maximala² (uschenumnà plafonament da las rentas). Conjugals pon dentant profitar da differentas prestaziuns e da divers levgiaments da contribuziuns, sco per exempel da la renta per vaivas e vaivs u dal supplement da vaivanza a la renta da vegliadetgna u d'invaliditad. Uschia èn els tut en tut segirads meglier che pèrs nunmaridads. Er tar autras assicuranzas socialas – sco la prevenziun professiunala, l'assicuranza cunter accidents u l'assicuranza militar – vegnan ils conjugals protegids particularmain e gaudan privilegis finansials cumpareglià cun las autras persunas assicuradas (per exempel tar las prestaziuns per vaivas e vaivs).

L'iniziativa na vul nagins dischavantatgs tar las assicuranzas socialas

L'iniziativa vul plinavant definir la lètgh sco cuminanza da vita da dunna ed um ch'è concepida per lunga durada e ch'è reglada en la lescha. Questa idea da la lètgh correspunda bain a l'interpretaziun actuala da la Constituziun. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegniss questa definiziun dentant francada per l'emprima giada expressivmain en la Constituziun. Questa idea da la lètgh n'è oz dentant betg pli incontestada.

Definiziun da la lètgh

² Actualmain importa la renta singula maximala 2350 francs. La summa maximala per conjugals è pia 3525 francs.

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuess il Cussegl federal elavurar in project da lescha ch'eliminass dal tuttafatg ils dischavantatgs fiscals per conjugals. Sco gia oz vegnissan conjugals resguardads tar las taglias sco cuminaivlamain a la taglia. Ina midada a la taxaziun individuala, pia a la taxaziun separada da dunna ed um, fiss uschia esclusa senza in'ulteriura midada da la Constituziun. Sch'ins parta dal fatg che conjugals n'èn – resguardond tut las prestaziuns – betg dischavantagiads tar las assicuranzas socialas, po il legislatur sa restrenscher ad ina midada da la taxaziun dals conjugals.

Tge capita, sche l'iniziativa vegn acceptada?

Per realisar l'iniziativa stattan ils suandants models da taxaziun en il center:

Models da taxaziun pussaivels

- Sper la calculaziun da taglia ordinaria dals conjugals fa l'autorità da taglia ina calculaziun alternativa da la grevizza fiscal che sa basa sin la taxaziun da pèrs nunmaridads. Da las duas summas fiscalas che resultan vegn alura messa a quint la summa pli bassa (calculaziun da taglia alternativa).
- Las entradas cuminaivlas dals conjugals vegnan taxadas per ina tariffa pli bassa che las entradas tuttina autas d'ina persuna nunmaridada (splitting).

L'iniziativa avess en emprima lingia consequenzas per la taglia federala directa, perquai ch'ìls conjugals han sin plaun chantunal gia oz per regla ina meglra posiziun fiscal che pèrs nunmaridads. Tge consequenzas finanzialas che resultassan, sche l'iniziativa vegniss acceptada, dependa dal model da taxaziun che vegn tschernì e concepì dal parlament. Sche nagin na duess vegnir engrevgià pli fitg che oz, chaschunassan ils dus models menziunads ils suandants minus d'entradas per la Confederaziun³:

Damain entradas tar la taglia federala directa

³ Funtauna: Tractament different da conjugals e da pèrs en concubinats tar la taglia federala directa e tractament fiscal dals custs per la tgira dals uffants tras terzas personas, rapport en il rom da l'iniziativa per dapli personal qualifitgà, Administraziun federala da taglia, 12 da zercladur 2015 (basa da las cifras: retgav previs da la perioda fiscal 2012; www.estv.admin.ch > Allgemein > Dokumentation > Zahlen und Fakten > Berichte > 2015).

calculaziun da taglia alternativa: circa 1,2 milliardas francs
per onn,
splitting: tut tenor la moda da splitting
circa tranter 1,2 e 2,3 milliardas
francs per onn.

Perquai ch'ìls chantuns survegnan 17 pertschient da la taglia
federala directa, fissan er els pertutgads dal minus d'entradas.

Sch'il plafonament actual da las rentas (150 pertschient da
la renta singula maximala) vegniss auzà per conjugals, cha-
schunass quai expensas supplementaras da circa 2 milliardas
francs per onn per la AVS. Perquai che la Confederaziun sa
participescha cun stgars 20 pertschient a las expensas da la
AVS, stuess ella pajar circa 400 milliuns francs dapli per onn.
Il rest stuess vegnir surpiglià da la AVS. Per la AI resultassan
expensas supplementaras da circa 60 milliuns francs per onn,
sch'il plafonament vegniss aboli⁴.

Dapli expensas tar
la AVS e la AI

---

⁴ Funtauna: Missiva dal Cussegl federal dals 23 d'october 2013 tar l'iniziativa dal pievel «Per la
lètg e la famiglia – Na als dischavantatgs per pèrs maridads»; Fegl uffizial federal **2013** 8513,
qua 8538 (www.admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt).

Text da votaziun

Conclus federal

davart l'iniziativa dal pievel «Per la lètg e la famiglia – Na als dischavantatgs per pèrs maridads»

dals 19 da zercladur 2015

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suenter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per la lètg e la famiglia – Na als
dischavantatgs per pèrs maridads» ch'è vegnida inoltrada ils 5 da november 2012²,
suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 23 d'october 2013³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 5 da november 2012 «Per la lètg e la famiglia – Na als
dischavantatgs per pèrs maridads» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal
pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 14 al. 2 (nov)

² La lètg è la cuminanza da vita da dunna ed um ch'è concepida per lunga durada e
ch'è reglada en la lescha. En regard fiscal furma ella ina cuminanza economica.
Envers autras furmas da viver na dastga ella betg vegnir disfavourisada, en spezial
betg tar las taglias e tar las assicuranzas socialas.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa inizia-
tiva.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2013 245

³ Fegl uffizial federal 2013 8513

Ils arguments dal comité d'iniziativa

GEA a l'eliminaziun dals dischavantatgs da la lètg – finalmain!

Eliminar la malgistadad

Igl è malgist: Tar las taglias e tar las assicuranzas socialas vegnan dischavantagiads ils pèrs maridads ed ils partenadis registrads cumpareglià cun pèrs en concubinad. Cun las medemas relaziuns d'entrada e da facultad pajan els dapli taglias e survegnan damain rentas da la AVS. A conjugals pensiunads vegn pajada ina renta maximala da 150 pertschient. Sch'il medem pèr n'è betg maridà, survegn el tuttas duas rentas en l'autezza cumplaina, pia 200 pertschient. I na dat nagins motivs da favurisar pèrs nunmaridads. Il Tribunal federal ha constatà quai cler e net gia l'onn 1984. Ma capità n'è praticamain nagut! Dapi l'onn 2004 valan ils dischavantatgs da la lètg er per pèrs registrads, perquai ch'els han – er tar las taglias e tar las assicuranzas socialas – il medem status sco conjugals.

Nagina discriminaziun pervia dal stadi civil!

L'iniziativa vul eliminar il dischavantatg dubel da conjugals e da pèrs registrads. Ils pèrs na duain betg pajar dapli taglias e survegnir rentas pli pitschnas, mo perquai ch'els èn maridads u registrads. L'iniziativa pretenda: Nagina discriminaziun pervia dal stadi civil!

Ils pèrs duain vegnir taxads cuminaivlamain

Il princip da la nondiscriminaziun vegn francà en la Constituziun federala. Ils pèrs maridads u registrads na dastgan betg vegnir dischavantagiads tar las taglias e tar las assicuranzas socialas e duain vegnir taxads sco cuminanza economica. La disposiziun costituziunala proponida correspunda a la giurisdicziun valaivla actuala davart la lètg en Svizra. Tar la votaziun davart la nova Constituziun federala han il Cussegl federal, il parlament ed il pievel approvà ina disposiziun davart la lètg che correspunda a l'artitgel 12 da la Convenziun europeica dals dretgs umans (CEDU). L'iniziativa qua avant maun observa quests principis.

Cun in gea a l'iniziativa dal pievel per l'eliminaziun dals dischavantatgs da la lètg pudais Vus metter ina fin a la discriminaziun da conjugals e da partenadis registrads tar las taglias e tar las rentas da vegliadetgna da la AVS.

Ulteriuras infurmaziuns sin www.heiratsstrafe.ch

Ils arguments dal Cussegl federal e dal parlament

Ils ultims onns ha il Cussegl federal fatg pliras emprovas per eliminar cumplettaimain la discriminaziun anticonstituziunala da conjugals tar la taglia federala directa envers pèrs nunmaridads. Il parlament sustegna questas stentas. El refusa dentant il project oravant tut per ils suandants motifs:

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegniss la definiziun da la lètg sco cuminanza da vita da dunna ed um francada expressivamain en la Constituziun. Senza in'ulteriura midada da la Constituziun n'avess il legislatur uschia nagina pussaivladad da permetter ina maridaglia er a pèrs da la medema schlattaina. En vista al svilup da la societad vegni discutà en il parlament, sche las cuminanzas da vita regladas tras lescha duain star a disposiziun a tut ils pèrs, independentamain da la schlattaina u da l'orientaziun sexuala. L'iniziativa excludess la pussaivladad da permetter la lètg a pèrs da la medema schlattaina.

Memia stretga
definiziun da la lètg

Il sistem fiscal actual prevesa da taxar cuminaivlamain ils conjugals. L'iniziativa vul francar quest princip en la Constituziun. Uschia fissi dentant pussaivel da midar a la taxaziun separada da dunna ed um mo suenter in'ulteriura midada da la Constituziun. L'obstachel per introducir questa taxaziun individuala fiss uschia pli grond che sche la midada stuess vegnir fatga sin il stgalim da la lescha.

Betg excluder la
taxaziun individuala

Malgrà che lur renta da la AVS è plafonada a 150 per-
tschient da la renta singula maximala, na vegnan conjugals
betg dischavantagiads tar las assicuranzas socialas cum-
pareglià cun pèrs nunmaridads. Tut en tut han conjugals
schizunt ina meglra posiziun tar las assicuranzas socialas.
Els pon profitar da prestaziuns (en spezial per vaivas e
vaivs) e da levgiaments da contribuziuns che na stattan
betg a disposiziun a pèrs nunmaridads. Sche l’iniziativa
vegniss acceptada e sch’il plafonament vegniss uschia
aboli, vegnissan ils conjugals favurisads anc dapli.

Nagins dischavantatgs
tar las assicuranzas
socialas

**Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il
parlament da refusar l’iniziativa «Per la lètg e la famiglia –
Na als dischavantatgs per pèrs maridads».**

Iniziativa dal pievel «Per il repatriament effectiv da las persunas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)»

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel **«Per il repatriament effectiv da las persunas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)»?**

Il Cussegl federal ed il parlament recumandan da refusar l'iniziativa.

Il Cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 140 cunter 57 vuschs senza abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 38 cunter 6 vuschs senza abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

La fin da l'onn 2010 han il pievel ed ils chantuns acceptà l'iniziativa «Per il repatriament da las personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament)». Questa iniziativa oblighescha il parlament da realisar las novas disposiziuns constituziunalas, vul dir d'adattar las leschas correspudentas, entaifer 5 onns. Il parlament ha ademplì en il fratemp questa incumbensa entaifer il termin fixà. Cunter las novas leschas davart l'expulsiun da personas estras criminalas n'èsi betg vegnì fatg in referendum. Empè da quai avevan ils iniziants inoltrà gia la fin da december 2012, pia anc durant las lavurs legislativas, ina iniziativa cun las medemas finamiras («iniziativa per il repatriament effectiv»).

Situaziun da partenza

L'iniziativa pretenda che personas estras vegnian expulsadas automaticamain da la Svizra, sch'ellas han commess tscherts malfatgs. La grevezza dal malfatg e l'autezza dal chasti duain esser en quest connex gist uschè irrelevantas sco autras circumstanzas.

Tge vul l'iniziativa?

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa per il repatriament effectiv. L'iniziativa rumpa cun reglas fundamentalas da nossa democrazia. Per l'ina guntgescha ella il parlament, tras quai ch'ella vul francar directamain en la constituziun disposiziuns detagliadas davart l'expulsiun. En nossa democrazia èsi però l'incumbensa dal parlament da decretar leschas. Per l'autra vul l'iniziativa per il repatriament effectiv er restrenscher massivamain las cumpetenzas da las dretgiras. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, na pudesan las dretgiras betg pli tegnair quint da las particularitads d'in cas; er grevs cas da direzza persunals na vegnissan betg pli resguardads.

Puntg da vista dal Cussegl federal e dal parlament

Il project da votaziun en detagl

Ils 28 da november 2010 han il pievel ed ils chantuns acceptà l'iniziativa per il repatriament.¹ Tenor questas novas disposiziuns constituziunalas ston persunas estras bandunar la Svizra, sch'ellas èn vegnidas sentenziadas pervia da tsherts malfatgs. Las novas disposiziuns constituziunalas han dà 5 onns temp al parlament per adattar e per render pli severas las leschas. Il parlament ha observà questa prescripziun; il mars 2015 ha el deliberà las disposiziuns legalas necessarias. Cunter questas midadas da lescha n'èsi betg vegnì fatg in referendum. La realisaziun da l'iniziativa per il repatriament è pia gia terminada.

Expulsiun da persunas
estras criminalas

Ma anc avant ch'il Cussegl federal aveva suttamess al parlament sias propostas per realisar l'iniziativa per il repatriament ed anc avant ch'il parlament aveva cumenzà cun sias tractativas, è vegnida inoltrada l'iniziativa per il repatriament effectiv. Ella vul francar directamain e detagliadamain en la constituziun las disposiziuns davart l'expulsiun. En cas che l'iniziativa vegniss acceptada, fiss uschia il parlament escluso legislatur e na pudess betg pli prender decisiuns en dumondas centralas da la politica dals esters.

Exclusiun dal
parlament

Concretamain pretenda l'iniziativa per il repatriament effectiv il suandant:

Pretensiuns da
l'iniziativa

- Persunas estras che vegnan sentenziadas pervia da malfatgs d'ina grevezza fitg differenta duain vegnir expulsadas, e quai independentamain da l'autezza dal chasti. Er en cas da malfatgs levs resulta in'expulsiun.

¹ Art. 121 al. 3–6 ed art. 197 cifra 8 da la Constituziun federala. Il text po vegnir consultà en la Collecziun uffiziala da las leschas federalas: CULF 2011 1199 (www.admin.ch > Bundesrecht > Amtliche Sammlung).

- In'expulsiun, che vegn adina pronunziada cun in scu-mond da plirs onns d'entrar en Svizra, duai esser pussai-va er senza sentenza giudiziala. I basta gia in mandat penal da la procura publica.
- L'expulsiun po vegnir suspendida mo temporarmain; personas na dastgan numnadain betg vegnir expul-sadas en in stadi, nua ch'ellas vegnan persecitadas u èn smanatschadas da tortura.

Las pretensiuns da l'iniziativa stattan en conflict cun outras valurs centralas da la Constituziun: cun ils dretgs funda-mentals e cun il princip da commensurabladad. En cas d'ina expulsion na pudessan las autoritads penals strusch pli resguardar las circumstanzas concretas dal singul cas. Plinavant duain las novas disposiziuns avair la precedenza explicita envers l'uschenumnà «dretg internaziunal betg stringent». Uschia vegnissan exclusas per gronda part las garantias internaziunalas dals dretgs umans. Las preten-siuns da l'iniziativa stattan ultra da quai er en conflict cun la Cunvegna tranter la Svizra e l'Uniun europeica davart la libra circulaziun.

Conflict cun dretgs
fundamentals

Oriundain aveva l'iniziativa er anc definì gist senza il «dretg internaziunal stringent». Ma la Svizra na po betg definir senza il dretg internaziunal stringent – gist uschè pauc sco ch'in chantun po definir sez il dretg federal. Il parlament ha perquai stuì declerar l'iniziativa sco parzialmain nunva-laivla. Ella vegn ussa suttamessa a la votaziun senza questa definiziun.

Parts nunvalaivlas

Ils custs supplementars che resultan en cas che l'iniziativa vegniss acceptada – per exempel per plazzas d'arrest supplementaras en las praschuns u per plazzas da lavur tar las autoritads ch'èn cumpetentas per expulsions – na sa laschan strusch stimar. Per l'ina n'èsi betg enconuscent quants delicts che vegnan commess en l'avegnir. Per l'autra na san ins betg, quantas persunas che na dastgan betg vegnir expulsadas, perquai ch'ellas vegnan persequitadas u èn smantschadas da tortura.

Consequenzas
intschertas da
l'iniziativa

Uschia è vegnida realisada l'iniziativa per il repatriament

Il parlament ha già realisà l'iniziativa per il repatriament. En la lescha² è fixà il suandant:

- Tar tut ils crims sexuals e tar tut ils crims, nua che umans vegnan mazzads, blessads u periclitads grevamente, vegnan ils delinquentes expulsads obligatoricament.
- Er tar tut ils ulteriurs crims e tar tut ils delicts po la dretgira ordinar in'expulsiun, sche quai è necessari per la segirezza da la Svizra.
- En cas excepziunals spezial dastga la dretgira desister d'ina expulsiun. Numnadament lura, sch'ina expulsiun signifitga in grev cas da direzza personal per la persuna pertutgada e sch'ils interess publices d'ina expulsiun n'èn betg predominants. En quest connex stoi vegnir tegnì quint da la situaziun speziala da persunas estras ch'èn naschidas e creschidas si en Svizra. Grazia a questa uschenunada clausula per cas da direzza è la nova lescha cumpatibla meglier cun ils dretgs umans e cun il princip da commensurabladad che l'iniziativa per il repatriament effectiv.

Il parlament ha concludì questas midadas da lescha ils 20 da mars 2015. Il Cussegl federal vegn a decider davart la data da l'entrada en vigur immediatament sunter la votaziun davart l'iniziativa per il repatriament effectiv dals 28 da favrer 2016.

² Il text concludì dal parlament po vegnir consultà en il Fegl uffizial federal **2015 2735** (www.admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt).

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per il repatriament effectiv da las personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)»

dals 20 da mars 2015

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alineas 3 e 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per il repatriament effectiv da las
personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)» ch'è vegnida
inoltrada ils 28 da december 2012²,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 20 da november 2013³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 28 da december 2012 «Per il repatriament effectiv da
las personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)» è valaivla cun
resalva da l'alineia 2.

² La segunda frasa da la proposta da l'artitgel 197 cifra 9 alineia 1 cifra IV da la
Constituziun federala⁴ è nunvalaivla e na vegn betg suttamessa a la votaziun. La
frasa è la suandanta:

«Sco dretg internaziunal stringent valan mo il scumond da tortura, da genocid, da
guerra offensiva, da sclavaria sco er il scumond d'expulsiun en in stadi, nua ch'i
smanatscha la mort u la tortura.»

³ L'iniziativa vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns cun il suan-
dant text:

Las disposiziuns transitoricas da la Constituziun federala vegnan midadas sco suon-
da:

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2013 1143

³ Fegl uffizial federal 2013 9459

⁴ Fegl uffizial federal 2012 7371

Iniziativa per il repatriament effectiv

Art. 197 cifra 9⁵ (nov)

9. Disposiziun transitorica directamain applitgbla tar l'art. 121 (Dimora e domicil da personas estras)

¹ Per il repatriament effectiv da las personas estras criminalas valan las suandantas disposiziuns:

I. Expulsiun

1. La dretgira u la procura publica expulsescha dal territori da la Svizra personas estras ch'èn vegnidas sentenziadas pervia d'in dals suandants acts chastiabels, e quai independentamain da l'autezza dal chasti:

- a. mazzament intenziunà (art. 111 dal Cudesch penal svizzer, CP⁶), assassinat (art. 112 CP), mazzament en affect (art. 113 CP);
- b. blessura corporala greva (art. 122 CP), periclitaziun da la vita (art. 129 CP);
- c. delict d'infrazziun tras l'adempliment cumulativ dals causals penals da l'enguladitsch (art. 139 CP), dal donn material (art. 144 CP) e da la violaziun da domicil (art. 186 CP);
- d. enguladitsch qualifitgà (art. 139 cifras 2 e 3 CP), rapina (art. 140 CP), engion da professiun (art. 146 al. 2 CP), extorsiun qualifitgada (art. 156 cifras 2, 3 e 4 CP), zuppentada da professiun (art. 160 cifra 2 CP);
- e. engion (art. 146 CP) en il sector da l'agid social e da las assicuranzas socialas sco er abus social (cifra V.1);
- f. commerzi cun umans (art. 182 CP), sequestraziun da personas e rapinament qualifitgà (art. 184 CP), rapinament d'ostagis (art. 185 CP);
- g. constrictiun sexuala (art. 189 CP), violaziun (art. 190 CP), dishonuraziun (art. 191 CP), promoziun da la prostituziun (art. 195 CP);
- h. genocid (art. 264 CP), crims cunter l'umanitad (art. 264a CP), crims da guerra (art. 264b–264j CP);
- i. cuntravenziun cunter l'artitgel 19 alinea 2 u 20 alinea 2 da la Lescha da narcotics dals 3 d'october 1951⁷ (LN).

⁵ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

⁶ CS 311.0

⁷ CS 812.121

2. La dretgira u la procura publica expulsescha dal territori da la Svizra persunas estras ch'èn vegnidas sentenziadas pervia d'in dals suandants acts chastiabels, sch'ellas èn gia vegnidas sentenziadas cun vigur legala ad in chasti da detenziun u ad in chasti pecuniar entaifer ils ultims 10 onns dapi la decisium:

- a. blessura corporala leva (art. 123 CP), metter a l'abandun (art. 127 CP), barruffa (art. 133 CP), aggressiun (art. 134 CP);
- b. violaziun da domicil (art. 186 CP) en cumbinaziun cun donn material (art. 144 CP) u cun enguladitsch (art. 139 cifra 1 CP);
- c. defraudaziun qualifitgada (art. 138 cifra 2 CP), diever abusiv professional d'in indriz d'elavuraziun da datas (art. 147 al. 2 CP), diever abusiv professional da cartas da schecs e da cartas da credit (art. 148 al. 2 CP), usura da professiun (art. 157 cifra 2 CP);
- d. sequestraziun da persunas e rapinament (art. 183 CP);
- e. acts sexuals cun uffants (art. 187 cifra 1 CP), acts sexuals cun persunas dependentas (art. 188 cifra 1 CP), acts sexuals cun persunas ricoveradas, arrestandas, accusadas (art. 192 CP), profitar da la situaziun d'urgenza (art. 193 CP), pornografia (art. 197 cifra 3 CP);
- f. incendi intenziunà (art. 221 al. 1 e 2 CP), chaschunar intenziunadamain in'explosiun (art. 223 cifra 1 CP), utilisaziun da materias explosivas e da gas da tissi per intents criminals (art. 224 CP), fabritgar, zuppentar e dar vinavant materias explosivas e gas da tissi (art. 226 CP);
- g. far daners fauss (art. 240 al. 1 CP), falsificaziun da daners (art. 241 al. 1 CP);
- h. incitaziun publica da commetter crims u acts da violenza (art. 259 CP), participaziun ad in'organisaziun criminala u sustegn d'ina tala organisaziun (art. 260ter CP), periclitaziun da la segirezza publica cun armas (art. 260^{quater} CP), finanziaziun dal terrorissem (art. 260^{quinquies} CP);
- i. violenza e smanatschas cunter autoritads e cunter funcziunaris (art. 285 CP), violaziun da l'exiliaziun (art. 291 CP);
- j. faussa inculpaziun (art. 303 cifra 1 CP), lavada qualifitgada da daners suspectus (art. 305bis cifra 2 CP), faussa perditga, faussa expertisa, faussa translaziun (art. 307 al. 1 e 2 CP);
- k. cuntravenziun intenziunada cunter l'artitgel 115 alineas 1 e 2, 116 alinea 3 u 118 alinea 3 da la Lescha federala dals 16 da december 2005⁸ davart las persunas estras;
- l. cuntravenziun cunter l'artitgel 19 alinea 1 u 20 alinea 1 LN.

⁸ CS 142.20

3. Sch'igl è vegnida averta entaifer ils ultims 10 onns ina procedura penala che n'è betg anc terminada il mument da la decisiun tenor la cifra 2, vegn pronunziada l'expulsiun uschespert che la persuna pertutgada è vegnida sentenziada cun vigur legala ad in chasti da detenziun u ad in chasti pecuniar.
4. D'ina expulsium poi vegnir desisti, sch'il malfatg vegn commess en ina defensium legitima perstgisabla (art. 16 CP) u en in stadi d'urgenza perstgisabel (art. 18 CP).
5. La persuna, cunter la quala è vegnida pronunziada cun vigur legala in'expulsiun, perda – independentamain da ses status tenor il dretg da persunas estras – il dretg da dimora sco er tut las pretensiuns da dretg che stattan en connex cun ina dimora en Svizra e cun in return en Svizra.

II. Termin per bandunar la Svizra e scumond d'entrar en Svizra

1. Cur che la dretgira u la procura publica pronunzia in'expulsiun, fixescha ella per la persuna respectiva in termin per bandunar la Svizra e pronunzia a medem temp in scumond d'entrar en Svizra per ina durada da 5 fin 15 onns.
2. En cas d'ina condemnaziun tenor la cifra I.1 sto il scumond d'entrar en Svizra vegnir pronunzià per ina durada d'almain 10 onns.
3. En cas da repetiziun dura il scumond d'entrar en Svizra 20 onns.

III. Execuziun

1. L'expulsiun sto vegnir exequida tras l'autorità chantunala cumpetenta immediatamain suenter la condemnaziun cun vigur legala respectivamain suenter l'expiazium dal chasti.
2. L'expulsiun po vegnir suspendida temporarmain mo, sche motivs stringents tenor l'artitgel 25 alineas 2 e 3 da la Constituziun federala s'opponan ad in'expulsiun.
3. Prendend sia decisiun sto l'autorità chantunala partir da la supposiziun che l'expulsiun en in stadi ch'il Cussegl federal designescha sco segir sin basa da l'artitgel 6a alinea 2 da la Lescha d'asil dals 26 da zercladur 1998⁹, na cuntrafetschia betg a l'artitgel 25 alineas 2 e 3 da la Constituziun federala.
4. Sch'i vegnan fatgs valair motivs tenor l'artitgel 25 alineas 2 e 3 da la Constituziun federala, decida l'autorità chantunala cumpetenta entaifer 30 dis. Cunter la decisiun poi vegnir fatg recurs tar la dretgira chantunala cumpetenta. Quella decida entaifer 30 dis suenter l'entrada dal med legal; la decisiun è definitiva.

⁹ CS 142.31

Iniziativa per il repatriament effectiv

IV. Relaziun cun il dretg internaziunal

Las disposiziuns davart l'expulsiun e lur modalitads d'execuziun han la precedenza envers il dretg internaziunal betg stringent.

V. Abus social

1. Tgi che obtegna u emprova d'obtegnair per sai u per auters prestaziuns da l'agid social u d'ina assicuranza sociala cun far indicaziuns faussas u incumpletas, cun zuppentar fatgs impurtants u en outra moda, vegn chastià cun in chasti da detenziun fin 5 onns u cun in chasti pecuniar, nun ch'il malfatg vegnia chastià tenor in'otra disposiziun cun in chasti pli grev.

2. En cas levs po vegnir pronunziada ina multa.

² L'alinea 1 è applitgabel directamain.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

Ils arguments dal comité d'iniziativa

Dapli segirezza per tuts – finalmain expulsar personas estras criminalas

Bleras Svizras e blers Svizzers na sa sentan betg pli segirs en l'agen pajais. 7 da 10 criminals en las praschuns svizras èn esters. Questa situaziun è ina consequenza da l'immigraziun da massa nuncontrollada e dals levs chastis en Svizra. Esters fitg criminals e delinquents per disa han pers lur dretg d'ospitalitad e ston vegnir expulsads. Tut las autras personas estras che observan nossas reglas e nossas leschas, profitan uschia d'ina acceptanza pli gronda e da dapli segirezza.

Avant passa tschintg onns ha ina clera maioritad da las votantas e dals votants acceptà a l'urna il repatriament da personas estras criminalas. Il Cussegl federal ed il parlament han ussa francà en la lescha executiva ina clausula per cas da direzza che permetta facticamain d'evitar mintga expulsium. Uschia chattan ils derschaders er vinavant adina in motiv, pertge ch'il delinquent na stuess betg bandunar la Svizra: Il dealer da drogas X haja in uffant en Svizra, er sch'el n'è anc mai s'occupà da quest uffant. L'infractur da seria Y saja gia plirs onns en Svizra ed haja fatg en praschun progress en tudestg e.u.v.

Realisar la voluntad dal pievel

L'iniziativa per il repatriament effectiv dat la pussaivladad da finalmain realisar la voluntad dal pievel e da procurar per dapli segirezza en Svizra. Pertge che suenter ch'ella è vegnida acceptada, è ella applitgabla immediatamain e directamain ed è uschia ina soluziun consequenta cun buna mesira:

1. In delinquent sto vegnir expulsà en cas da delicts grevs (sco p. ex. assassinat, rapina, violaziun e.u.v.) independentamain dal fatg, sch'il delinquent era prechastià u betg.
2. In'expulsiun è plinavant prevista tar delinquents per disa en cas da delicts che han influenzas negativas spezialas sin l'urden public e sin la segirezza publica (p. ex. blessura corporala leva, smanatschas cunter autoritads e.u.v.).

Ulteriuras infurmaziuns sin www.durchsetzungsinitiative.ch

Ilis arguments dal Cussegl federal

Cun l'iniziativa per il repatriament effectiv vulan ils iniziants sfurzar tras lur idea davart la realisaziun da l'iniziativa per il repatriament. Uschia exclude l'iniziativa il parlament e restrenscha massivamain las cumpetenzas da las dretgiras. Ella rumpa cun reglas fundamentalas da nossa democrazia e metta en dumonda noss stadi da dretg. Plinavant ha il parlament concludì en il fratemp la realisaziun da l'iniziativa per il repatriament e fatg pli severas las leschas entaifer il termin fixà. Nagin n'ha fatg in referendum cunter las midadas da lescha, er betg ils iniziants. Il Cussegl federal refusa l'iniziativa per il repatriament effectiv cunzunt per ils suandants motifs:

L'iniziativa per il repatriament effectiv na vul betg reglar l'expulsiun da personas estras criminalas detagliadamain sin il stgalim da lescha, mabain directamain en la Constituziun. Ella sutminescha la procedura legislativa parlamentara che permetta soluziuns pratigablas d'in vast sustegn. L'iniziativa per il repatriament effectiv rumpa cun quest sistem cumprovà ch'è ina caratteristica da nossa democrazia.

Ruptura cun
process cumprovads

L'iniziativa per il repatriament effectiv cuntrafa er a la separaziun da las pussanzas, tras quai ch'ella vul restrenscher las cumpetenzas da la justia. Las dretgiras na duain strusch pli avair la pussaivladad da considerar pli detagliadamain in cas. L'expulsiun automatica, che vegn pretendida da l'iniziativa, chaschunass cas da direzza insupportabels.

Restricziun da las
cumpetenzas
giudizialas

Il parlament ha gia rinforzà las leschas davart l'expulsiun da personas estras criminalas. Ellas èn severas, permettandant da resguardar cas da direzza. Uschia èn ellas cumptiblas meglier cun ils princips dal stadi da dretg e cun las garantias internaziunalas dals dretgs umans che las disposiziuns da l'iniziativa per il repatriament effectiv. Tgi che n'è

Soluziun gia concludida

betg stà cuntent cun questas leschas novas, avess pudì far in referendum – ma quai n'è betg capità. Ils iniziants n'han betg prendì la via ch'è prevista da la Constituziun. Empè da quai han els inoltrà ina nova iniziativa, anc avant ch'il parlament aveva in summa pudì cumenzar cun sia lavur.

L'iniziativa per il repatriament effectiv metta en dumonda noss sistem democratic e violescha princips impurtants da noss stadi da dretg: En in stadi da dretg decretescha il parlament las leschas – las dretgiras pon examinar mintga cas per sasez e mintgamai resguardar la commensurabladad. Ed in stadi da dretg observa ils dretgs umans internaziunals.

Sutminaziun dal
stadi da dretg

Per tut quests motifs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «Per il repatriament effectiv da las personas estras criminalas (iniziativa per il repatriament effectiv)».

Iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!»

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vos acceptar l'iniziativa dal pievel «**Nagina speculaziun cun nutriment!**»?

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar l'iniziativa.

Il Cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 130 cunter 58 vuschs e 5 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 31 cunter 11 vuschs ed 1 abstenziun.

Il pli impurtant en furma concisa

Cun materias primas agraras sco furment, café u mangola vegn fatg commerzi sin tut il mund. A la fin da la chadaina da commerzi da purs, da martgadants e da producents vegnan las materias primas elavuradas a nutriment, a vestgadira u ad autra rauba. Ils pretschs per materias primas pon fluctuar fermamain, per exempel pervia da periodas da setgira u pervia da schelira. Ils partenaris da commerzi han perquai in interess d'enconuscher ad ura il pretsch da materias primas u da products. Els pon alura planisar en moda fidaivla e segireschan il medem mument lur entradas. Per quest intent datti sin ils martgads da finanzas instruments adattads, uschenumnads derivats. Quels gidan ils purs, ils martgadants ed ils producents da reducir las ristgas ch'èn colliadas cun grondas fluctuaziuns dals pretschs. Derivats pon er vegnir duvrads per affars speculativs.

Situaziun da partenza

L'iniziativa vul scumandar tals affars finanzials speculativs en Svizra, sch'els concernan materias primas agraras u nutriment. Tenor l'avis da las iniziantas e dals iniziants chaschunan affars speculativs cun quests products grondas fluctuaziuns tar ils pretschs da nutriment ed uschia la finala povradad e fom.

Tge vul l'iniziativa?

Il Cussegl federal ed il parlament vulan er cumbatter la fom e la povradad. Els resguardan in scumond d'affars finanzials speculativs en il sector da las materias primas agraras sco betg adattà per quest intent. In scumond che vala mo en Svizra n'avess nagina influenza sin quai che capita sin ils martgads mundials. La Svizra n'ha nagin martgà per tals instruments finanzials pertutgads ed interpresas pertutgadas pudessan guntgir facilmain quest scumond. Tuttina stuess vegnir installada ina birocrasia da controlla che chaschuna gronds custs. Tut en tut vegniss indeblida la Svizra sco lieu economic. Pervia da quai refusan il Cussegl federal ed il parlament l'iniziativa.

Puntg da vista dal Cussegl federal e dal parlament

Il project da votaziun en detagl

Sin tut il mund vegn fatg commerzi cun numerusas materias primas agraras. Ils pretschs per furment, ris, soja, café, mangola ed autras materias primas agraras èn adina puspè suttamess a grondas fluctuaziuns. Quellas pon vegnir decleradas cun periodas da setgira u da schelira, cun surproducciuns ubain er cun restricziuns da commerzi da pajais che han ina producziun agrara impurtanta.

Commerzi internaziunal
cun materias primas
agraras

Per sa segirar cunter grondas fluctuaziuns dals pretschs datti gia dapi blers onns instruments finanziarials, ils uschenumnads derivats agrars. Quels permettian als purs, als martgadants ed als producents da cumprar u da vender en il futur ina tscherta quantidad da materias primas agraras per in pretsch determinà. Ils derivats agrars pon ultra da quai vegnir duvrads dad auters participants dal martgà per specular sin moviments futurs dals pretschs u per sa segirar cunter ristgas ordaifer il commerzi cun materias primas agraras.

Derivats agrars

Tenor l'avis da las iniziantas e dals iniziants han affars speculativs cun derivats agrars ina influenza sin ils pretschs da nutriment. Perquai pretenda l'iniziativa che affars speculativs cun quests derivats vegnian scumandads en Svizra. Admess fissan mo pli affars per segirar termins u pretschs. Ultra da quai duai la Confederaziun s'engaschar sin plaun internaziunal che la speculaziun sin ils martgads per derivats agrars vegnia cumbattida.

Pretensiuns da
l'iniziativa

Il commerzi cun derivats agrars vegn fatg oravant tut a las bursas e sin autras plattafurmas en ils Stadis Unids da l'America, en il territori da la UE ed en l'Asia. En Svizra n'exista nagin martgà per quests instruments finansials. In scumond en Svizra na pudess pia betg influenzar las bursas ed ils martgads per derivats agrars.

Applicaziun da
l'iniziativa

La realisaziun da questa iniziativa stuess perquai succeder directamain tar las interpresas e tar las instituziuns svizas che fan commerzi cun derivats agrars. I stuess pia vegnir controllà, sche tals affars vegnan fatgs u sche l'incumbensa per far tals affars vegn dada or da la Svizra. Alura stuess vegnir scleri, sch'ils affars èn anc permess, perquai ch'els servan a segirar la quantidad ed il pretsch. Perquai che quest scumond vala mo en Svizra, pudessan tshertas interpresas far affars speculativs cun nutriment vinavant a l'exteriur.

Bain n'è la Svizra nagin martgà per *derivats* agrars, dentant gioga ella ina rolla impurtanta en il commerzi internaziunal cun *materias primas* agraras. Tenor stimaziuns¹ vegnan circa 35% dal commerzi mundial da furment, 50% dal commerzi cun zutger e 60% dal commerzi cun café fatgs sur la Svizra. Bleras firmas da commerzi ch'èn activas sin plaun internaziunal en il sector agrar han lur sedia u ina filiala en Svizra ed occupan qua forzas da lavur. Vitiers vegnan firmas da l'industria da nutriment e da pavel che retiran lur materias primas da l'exteriur.

Commerzi cun
materias primas
agraras en Svizra

¹ Vesair il rapport da basa davart materias primas (2013), rapport da la Plattafurma interdepartamentala davart materias primas al Cussegl federal (www.seco.admin.ch > Themen > Spezialthemen > Rohstoffe, p. 11).

L'iniziativa pertutga tut las interpresas en Svizra che fan en x ina furma commerzi cun derivats agrars: firmas da commerzi, elavuratur da materias primas, producents da nutriment e da pavel sco er interpresas finanzialas, ma er investiders instituziunals sco p. ex. cassas da pensiun u assicuranzas. Ellas tuttas stuessan cumprovar che lur commerzi n'haja betg in motiv speculativ. Questa lavur da controlla chaschuna custs supplementars per las interpresas pertugadas. Bleras da questas interpresas na ston betg avair lur sedia en Svizra e pudessan transferir lur activitads a l'exteriur. La consequenza da quai pudess esser ina perdita da plazzas da lavur e d'entradas fiscalas.

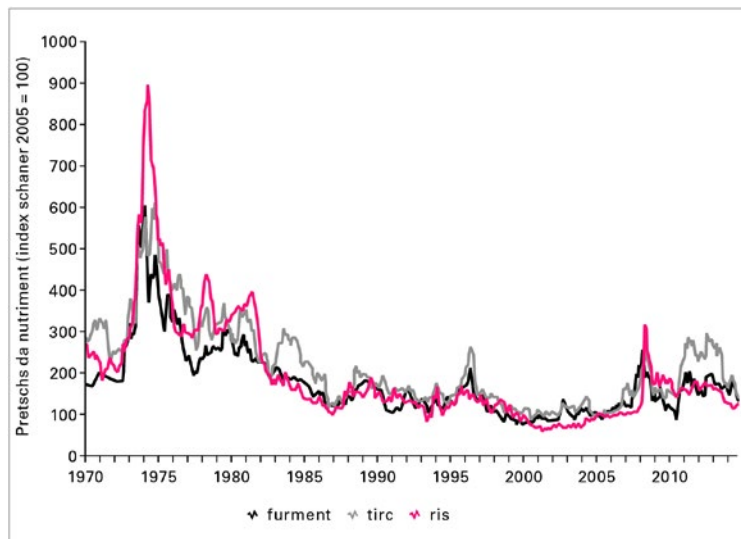
Consequenzas
negativas pussaivlas

L'iniziativa sa basa sin l'ipotesa che affars speculativs cun derivats agrars influenzeschian ils pretschs da nutriment. Effectivamain è il commerzi cun derivats agrars creschì fermamain ils ultims onns sin tut il mund ed il medem mument èn vegnids constatads en singuls onns pretschs maximal marcants tar tschertas materias primas agraras, sco p. ex. tar furment, tirc u ris. Perquai sa tschenta la dumonda, sch'i dat qua in connex.

Speculaziun e pretschs
da nutriment

Svilup a lunga vista da tsherts pretschs da nutriment²

La grafica mussa il svilup dals pretschs da differentas materias primas agraras dapi l'onn 1970. Ella mussa cleramain ch'ìls pretschs da nutriment èn gia adina stads sutta mess a grondas fluctuaziuns. Durant ils onns 1970 eran quellas schizunt pli grondas che oz – e da quel temp era il commerzi cun derivats agrars bler pli pitschen. Tar il ris sco materia prima èn ultra da quai las fluctuaziuns dal pretsch dapi l'onn 2007 stadas bler

² Las datas davart ils pretschs da nutriment derivan dal Fond monetar internaziunal (www.imf.org > research > commodity prices). Ils pretschs èn vegnids rectificgads sin basa da l'index dals pretschs da consum dals Stadis Unids en quai che concerna la chareschia generala ed indexads al schaner 2005 = 100. Las datas da l'index dals pretschs da consum dals Stadis Unids pon vegnir consultadas sin www.bls.gov/cpi/.

pli grondas che tar autras materias primas agraras – schebain ch’i n’exista per il ris nagin martgà da derivats degn da vegnir menziunà.³

Il connex tranter speculaziun e pretschs da nutriment è vegnì examinà intensivamain da la scienza ils ultims onns. Ils resultats n’èn betg clers. Ina maioritad dals studis arriva – sco la OECD ed il Fond monetar internaziunal – a la conclusiun che affars speculativs cun derivats agrars na paran betg dad influenzer las fluctuaziuns dals pretschs da las materias primas agraras resp. ch’els reduceschan schizunt talas fluctuaziuns.

---

³ Dapli infurmaziuns pertutgant il connex tranter speculaziun e pretschs da nutriment pon ins chattar en la missiva dal Cussegl federal dals 18 da favrer 2015 (Fegl uffizial federal **2015** 2503, www.admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt) sco er en ils artigels da la revista «Die Volkswirtschaft», ediziun dals 3 d’avrigl 2015 (www.seco.admin.ch > Dokumentation > Publikationen und Formulare > Die Volkswirtschaft > Dossier > Die Volkswirtschaft 03-04-2015).

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!»

dals 25 da settember 2015

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!»
ch'è vegnida inoltrada ils 24 da mars 2014²,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 18 da favrer 2015³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!» dals 24 da mars 2014 è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

I

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 98a (nov) Cumbat cunter la speculaziun cun materias primas agraras e cun nutriment

¹ La Confederaziun relascha prescripziuns pertutgant il cumbat cunter la speculaziun cun materias primas agraras e cun nutriment. En quest connex resguarda ella ils suandants princips:

- a. Bancas, commerziants da valurs mobigliaras, assicuranzas privatas, investiziuns da chapital collectivs e lur persunas che appartegnan a lur direcziun ed a lur administraziun da la facultad, instituziuns da l'assicuranza sociala, auters investiders instituziunals ed administraturs da facultad independents che han ina sedia u ina filiala en Svizra na dastgan investir ni per sai ni per lur clientella e ni directamain ni indirectamain en instruments finanziaus che pertutgan materias primas agraras e nutriment. Il medem vala per la vendita da products che han ina structura correspudenta.
- b. Admess èn contracts cun producents e cun martgadants da materias primas agraras e da nutriment davart la segiranza da terminus u da pretschs per la furniziun da tschertas quantitads.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2014 3301

³ Fegl uffizial federal 2015 2503

Iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!»

² La Confederaziun procura per in'execuziun efficazia da las prescripziuns. En quest connex resguarda ella ils suandants princips:

- a. La surveglianza sco er la persecuziun penala ed il giudicament penal èn chausa da la Confederaziun.
- b. Interpresas falliblas pon vegnir chastadas directamain, independentamain da mancanzas organisatoricas.

³ La Confederaziun s'engascha sin plaun internaziunal che la speculaziun cun materias primas agraras e cun nutriment vegnia cumbattida efficaciamain sin tut il mund.

II

Las disposiziuns transitoricas da la Constituziun federala vegnan midadas sco suonda:

Art. 197 cifra 10⁴ (nov)

10. Disposiziun transitorica tar l'art. 98a (Cumbat cunter la speculaziun cun materias primas agraras e cun nutriment)

Sche las disposiziuns legalas respectivas n'entran betg en vigur entaifer 3 onns suenter l'acceptaziun da l'artitgel 98a tras il pievel e tras ils chantuns, decretescha il Cussegl federal las disposiziuns executivas necessarias en in'ordinaziun; quellas valan fin che las disposiziuns legalas entran en vigur.

Art. 2

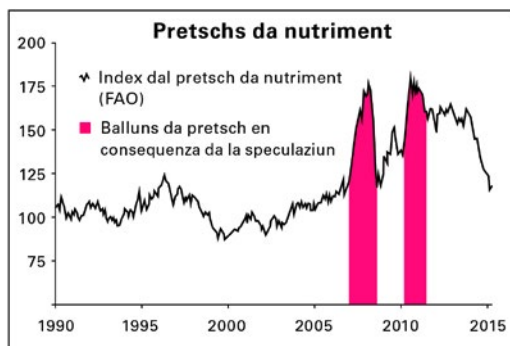
L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

Ils arguments dal comité d'iniziativa

Cun nutriment na jog'ins betg!

En tut il mund pateschan oz stgars 800 milliuns umans fom. Sin il zenit da la crisa da nutriment dals onns 2008/09 èn quai stadas var 100 milliuns personas dapli. Tenor l'ONU e tenor la Banca mundiala è la speculaziun cun nutriment stada responsabla per quai. In studi da la scola politecnica federala (SPF) da Turitg calculescha l'influenza sin ils pretschs a «60 fin 70 pertschient». Il motiv è: Suentar il cumenzament da la crisa finanziaria han blers instituts da finanzas cumenzà da scumetter en grond stil sin pretschs da nutriment. Sinaquai èn ils pretschs explodids.

Quests pretschs maximal engrevgeschan l'access als aliments da basa en ils pajais dal sid. Numerus stadis industrials han perquai restrenschì per lescha la speculaziun. La Svizra ha manchentà quest svilup. Sin la piazza da finanzas svizra hai dà l'onn 2013 fonds en il sector da las materias primas agraras da 6,5 milliardas francs. In pèr paucs speculants fan gudogn. Ma plaz-

zas da lavur u entradas fiscalas na vegnan generadas naginas. Igl è pussaivel senza problems da renunziar a quest affar, sco che la sortida da la Credit Suisse e dal fond da l'AVS ha mussà. La gronda part da las bancas chantunalas e da las cassas da pensiun n'èn mai sa participadas a talas speculaziuns.

Tge vul l'iniziativa?

La speculaziun nuschaivla cun nutriment duai vegnir scumandada. La produziun, il commerzi e la vendita da nutriment èn exceptads da l'iniziativa: I resta pussaivel da segirar ils pretschs ed ils termins.

Ulteriuras infurmaziuns sin www.spekulationsstopp.ch

Ils arguments dal Cussegl federal

L'iniziativa «Nagina speculaziun cun nutriment!» na tegna betg quai ch'ella empermetta. Ella vul cumbatter la fom e la povradad sin il mund. Questa finamira na vegniss l'iniziativa però betg a cuntanscher; empè da quai donnegiass in scumond d'affars speculativs cun derivats agrars la Svizra sco lieu economic. Il Cussegl federal refusa il project oravant tut per ils suandants motifs:

Questa iniziativa vul scumandar la speculaziun cun derivats agrars en Svizra. En Svizra n'existan però nagins martgads per tals instruments finansials. Ultra da quai pon las interpresas pertutgadas guntgir relativamain tgunsch in scumond che vala mo en Svizra cun spustar a l'exteriur lur activitads da commerzi. U lur quotas dal martgà vegnan surpigliadas da concurrents esters. En mintga cas n'avess in scumond en Svizra praticamain nagin effect sin il commerzi mundial cun derivats agrars.

In scumond n'ha
nagin effect

L'observaziun dal scumond stuess percenter vegnir controllada tar las interpresas pertutgadas. E quai pretendess blera lavur e chaschunass gronds custs. La Svizra ha bleras interpresas che fan commerzi internaziunal cun materias primas agraras. Ultra da quai èn er assicuranzas, bancas, cassas da pensiun ed ulteriuras interpresas svizras activas en il commerzi cun derivats agrars. Tut questas interpresas fissan pertutgadas en moda negativa da l'iniziativa, perquai ch'i stuess vegnir controllà cun ina gronda burocrazia, sch'in commerzi cun derivats agrars ha lieu e sche quel serva ad intents speculativs betg permess. Quai chaschuna custs e restricziuns per las interpresas svizras. Tuts dus puncts signifitgan in dischavantatg da concorrenza envers concurrents da l'exteriur che na ston betg observar quest scumond e che na ston betg supportar questas controllas.

In scumond fa donn ad
interpresas svizras

Las consequenzas negativas na fissan betg limitadas a las interpresas pertutgadas directamain. Il scumond è er ina ferma intervenziun en la libertad economica ch'è impurtanta per il bainstar. El augmentass la malsegirezza pertutgant il svilup da las cundiziuns generalas economicas en noss pajais. L'iniziativa avess uschia in effect da signal negativ per l'entira Svizra sco lieu economic.

In scumond indeblescha la Svizra sco lieu economic

Il cumbat cunter la fom e cunter la povradad sin quest mund è ina finamira impurtanta da noss pajais. Empè da sa concentrar sin scumonds inefficazis e chars duess la Svizra sa deditgar ad instruments cumprovads. Il Cussegl federal sa basa en quest connex sin la cooperaziun al svilup ed – en situaziuns da crisa – sin l'agid d'urgenza umanitar. Ultra da quai s'engascha el per meglierar la trasparenza sin ils martgads da materias primas. L'iniziativa ha bain bunas finamiras ed intenziuns, ma ella manchentass cleramain l'effect intenziunà. Empè da quai periclitass ella plazzas da lavur ed entradas fiscalas.

Instruments cumprovads cunter la fom e cunter la povradad

Per tut quests motifs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «Nagina speculaziun cun nutriment!».

Midada da la Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps (Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard)

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar la midada dals 26 da settember 2014 da la Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps (LTTV) **(Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard)?**

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la midada da la Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps (Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard).

Il Cussegl naziunal ha acceptà il project cun 120 cunter 76 vuschs e 2 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 28 cunter 17 vuschs senza abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

Il tunnel da via tras il Gottard sto vegnir sanà per motivs da sia vegliadetgna. Perquai sto el vegnir serrà cumplettaimain plirs onns. Per tuttina tegnair averta la colliaziun stradala han il Cussegl federal ed il parlament concludì da construir in segund tunnel e da sanar alura il tunnel existent. Suenten la sanaziun vegnan tuts dus tunnels ad esser en funcziun. La capaciad dal tunnel na vegn betg augmentada: En la lescha èsi francà ch'ì dastga vegnir duvrà adina mo in vial per direcziun. La construcziun dal segund tunnel e la sanaziun dal tunnel existent custan var 2,8 milliardas francs.

Situaziun da partenza

Ina sanaziun senza in segund tunnel fiss realisabla, stuess però vegnir cumpletta mintgamai cun in transport cun la viafier dals autos e dals camiuns. Perquai vegnissan duvrads implants da chargiada che stuessan puspè vegnir sbuvads, cur che la sanaziun è terminada. Ina tala varianta custass 1,2 fin 2 milliardas francs.

Varianta senza segund tunnel

Cunter il project dal Cussegl federal e dal parlament èsi vegnì fatg in referendum. Cun construir in segund tunnel vegnia augmentada la capaciad da la via da transit e violà l'artitgel per la protecziun da las Alps. Ultra da quai saja questa soluziun memia chara.

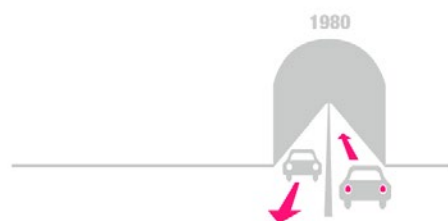
Pertge il referendum?

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'approvar la construcziun d'in segund tunnel. Uschia vegni garanti che la colliaziun stradala tras il Gottard resta averta durant la sanaziun. Il segund tunnel stgaffescha ultra da quai in niz duraivel: La segirezza vegn augmentada, ed ins è preparà per sanaziuns futuras dal tunnel. Cun in segund tunnel resta la colliaziun stradala tras il Gottard adina disponibla per la populaziun e per l'economia.

Puntg da vista dal Cussegl federal e dal parlament

Etappas da construcziun e da sanaziun

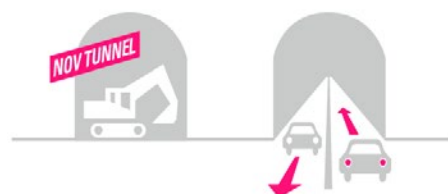

Situaziun da partenza

Il tunnel da via tras il Gottard che datescha da l'onn 1980 sto vegnir sanà cumplettaimain. Per quest intent sto el vegnir serrà dal tuttafatg.

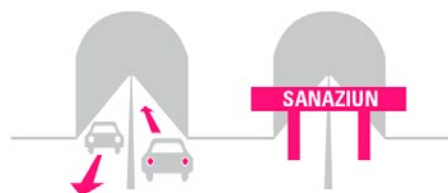

Pass 1

Per evitar ina lunga interrupziun da la colliaziun stradala nord-sid vegn construi in segund tunnel. Fin che quel è terminà, passa il traffic sco fin ussa cun cuntertraffic tras il tunnel vegl.

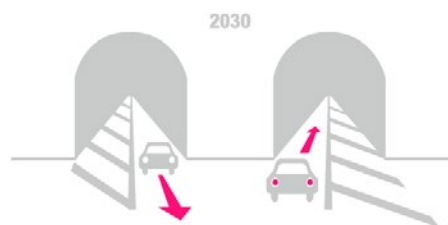

Pass 2

Uschespert ch'il segund tunnel è construi, vegn il tunnel vegl serrà e sanà. Il traffic passa cun cuntertraffic tras il tunnel nov.

Resultat

Suenter la terminaziun da la sanaziun – probabla-main l'onn 2030 – dispona la Svizra da dus tunnels moderns tras il Gottard. Per direcziun stat a disposiziun adina mo in vial, l'auter vial serva sco vial da panna. La capaciad na vegn pia betg augmentada. Ed uschia na datti er nagin cuntertraffic pli. Quai augmenta la segirezza.

Il project da votaziun en detagl

Il tunnel da via dal Gottard è vegnì avert l'onn 1980. El collia Göschenen (UR) cun Airolo (TI) e garantescha ina colliaziun stradala tras las Alps ch'è disponibla l'entir onn. Pervia da sia vegliadetgna sto el vegnir sanà en moda cumplexsiva. Perquai sto el vegnir serrà plirs onns. Uschia sa tschenta la dumonda, co ch'il traffic possa vegnir dumagnà durant la serrada: Mintga onn dovran circa 5 milliuns autos da personas e 900000 camiuns l'axa dal Gottard. La via sur il pass è averta mo durant la stad.

Ina sanaziun
è inevitabla

Il Cussegl federal ed il parlament han examinà differentas variantas, co ch'il tunnel da via dal Gottard pudess vegnir sanà. Suentier avair ponderà ils avantatgs ed ils dischavantatgs han els decidì da construir l'emprim in segund tunnel nov e da sanar alura il tunnel existent. Uschia po l'axa da la via dal Gottard restar averta er durant la sanaziun. Quest proceder è ozendi absolutamain usità. Al Belchen per exempel vegn costruì in terz tunnel per dumagnar las proximas sanaziuns.

Meglra soluziun

La soluziun da sanaziun dal Cussegl federal e dal parlament custa circa 2,8 milliardas francs. En quests custs èn cuntengnids tant ils custs per il segund tunnel e per la sanaziun dal tunnel existent sco er ils custs per lavurs transitoricas sco reparaturas urgentas. Questas lavurs èn necessarias per ch'il tunnel existent restia segir fin ch'il tunnel nov è terminà. Las lavurs transitoricas vegnan fatgas durant la notg sco che quai è il cas tar las lavurs da mantegniment vertentas. Talas notgs da serrada datti mintgamai tranter la primavaira e l'atun.

Custs

Suenter la sanaziun vegn il traffic manà tras tuts dus tunnels mo sin in vial. Senza cuntertraffic sa reducescha cleramain il privel d'accidents: Collisiuns frontalas e strivladas vegnan impedidas per gronda part. Ultra da quai porscha il sistem cun dus tunnels meglras schanzas da vegnir salvà e da survivor en cas d'in incendi. Grazia a las mesiras ch'èn vegnidas prendidas suenter l'incendi catastrofal l'onn 2001 è il tunnel da via dal Gottard bain daventà pli segir. Tuttina hai dà dapi lura 147 accidents, nua che 10 persunas han pers lur vita. Il «sistem da dosar» che vegn applitgà dapi l'onn 2001 serva er a la segirezza: Qua tras vegnì procurà ch'ì n'èn mai memia blers camiuns en viadi en il tunnel il medem mument e che ina distanza minimala vegn adina observada. Cun acceptar la soluziun dal Cussegl federal e dal parlament vegn il sistem da dosar francà en la lescha.

Dapli segirezza

La capaciad dal tunnel na vegn betg augmentada. Quai vegn garantì tras l'artitgel per la protecziun da las Alps en la Constituziun e tras ina barriera che vegn integrada supplementarmain en la lescha: Er suenter la sanaziun dal tunnel dal Gottard dastga vegnir duvrà adina mo in vial per direcziun.

Protecziun da las Alps

Sch'il project vegn refusà, vegn il tunnel dal Gottard sanà senza in segund tunnel. Tecnicamain fiss quai realisabel. Per la sanaziun stuess il tunnel però vegnir serrà cumpletamain per in temp pli lung – e per dumagnar il traffic stuess vegnir construida al lieu ina pussaivladad da chargiar mintgamai ils autos da persunas ed ils camiuns sin la viafier («via rullanta»).

Sanaziun senza segund tunnel

En cas d'ina sanaziun senza segund tunnel vegniss reavert il transport d'autos da persunas cun la viafier tranter Göschenen ed Airolo ch'è stà en funcziun fin l'onn 1980. Ils camiuns stuessan vegnir transportads tras il nov tunnel da basa dal

Construcziuns supplementaras e traffic da guntgida

Gottard. Ils implants che vegnissan duvrads per quai na datti dentant anc betg. Tant en il chantun Uri sco er en il chantun Tessin stuessan perquai vegnir construids implants da chargiada, e zonas da spetga per camiuns stuessan vegnir endrizzadas per lung da las vias d'access. Per quai vegnissan duvradas grondas surfatschas da terren. Suenter la sanaziun stuessan quests implants e questas zonas puspè vegnir allontanadas. En cas d'in temp da manaschi da las 04.00 a las 24.00 pudessan vegnir transportads cun la viafier circa 600 000 dals 900 000 camiuns che passan mintga onn tras il Gottard.¹ Ils 300 000 camiuns restants stuessan prender autras rutas da viafier u da via, per exempel il San Bernardin u il Simplon. Per pussibilitar la chargiada da 600 000 camiuns sin la viafier stuess ultra da quai vegnir schluccà localmain il scumond da charrar la notg.

Er ina sanaziun senza segund tunnel chaschuna custs. La varianta ch'è vegnida resguardada sco la meglra en ils scleriments da la Confederaziun custa 1,4 fin 1,7 milliardas francs.² Bundant la mesadad da questa summa vegniss duvrada per construir e per disfar ils implants da chargiada. En cas d'ina nova sanaziun dal tunnel en 30 fin 40 onns resultassan puspè quests custs.

Custs dals provisoris

En cas d'in na a la soluziun dal Cussegl federal e dal parlament vegn il tunnel dal Gottard sanà senza in segund tunnel. Il tunnel resta serrà complettamain per in temp pli lung. Per dumagnar il traffic duvrassi per camiuns e per autos da personas mintgamai in stabiliment per chargiar quests vehichels sin la viafier. Davart la realisaziun concreta da questa sanaziun na pudessan las votantas ed ils votants betg prender posiziun. Dumondas disputaivlas stuessan vegnir scleridas davant dretgira.

Tge capita en cas d'in «na»?

¹ Vesair il fegliet infurmativ «Sanierung mit Vollsperrung», p. 3, www.astra.admin.ch > Themen > Nationalstrassen > Sanierung Gotthard-Strassentunnel.

² Vesair la missiva dal Cussegl federal dals 13 da settember 2013, Fegl uffizial federal **2013** 7315, qua 7338, www.admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt.

Ils arguments dal comité da referendum

Il tunnel da via dal Gottard vegn sanà. Suenten vegn el ad esser pli lad, pli cler ed anc pli segir che ussa. Quai è raschunaivel, vegn realisà svelt e na dovra nagina midada da la lescha. Ussa però vulan il Cussegl federal ed il parlament construir al medem lieu in segund tunnel. Quai è absurd. Passa 50 organisaziuns As recumondan perquai:

NA a 2 milliuns camiuns da transit

Cun in segund tunnel vegniss il tunnel dal Gottard engrondì da 2 a 4 vials. Nus essan persvadids: Quai ch'è costruì e pajà vegn er duvrà baud u tard. Las consequenzas: 2 milliuns empè dad 1 milliun camiuns duvrassan l'axa nord-sid da 4 vials la pli curta da l'Europa. La Svizra daventass l'enfiern da transit cun collaps da traffic en la Bassa, en la Romandia ed en il Tessin, cun dapli accidents da Basilea fin Chiasso.

NA al sfarlattim da daners da taglia

La construcziun ed il manaschi d'in segund tunnel custan 3 milliardas francs dapli che la sanaziun raschunaivla dal tunnel existent. En citads ed en aglomeraziuns, nua ch'il traffic crescha rasantamain, mancan ils daners e tschientmillis da pendularias e da pendularis pateschan vinavant mintga di da la stagnaziun dal traffic u sa turmentan en trens surplains.

NA a la demontascha da la viafier

Il pievel svizzer ha investì 24 milliardas francs en novs tunnels da viafier tras las Alps. El vul metter il traffic da rauba sin la viafier e proteger las Alps cunter il traffic da transit. Il zercladur vegn avert al Gottard il tunnel da viafier il pli lung dal mund. In segund tunnel da via ruinass questa investiziun.

NA ad anc dapli polluziun da l'ambient

L'uman e la natira vegnan engrevgiads gia oz fermamain en las vals stretgas da las Alps ed en il Tessin dal sid. Dapli camiuns chaschunan dapli privel, dapli canera, dapli pulvra fina e dapli CO₂. Perquai han ils chantuns Uri e Tessin adina ditg NA ad in segund tunnel.

NA ad in segund tunnel da via dal Gottard

Ulteriuras infurmaziuns sin www.zweite-roehre-nein.ch, www.buergerliches-nein.ch

Ilis arguments dal Cussegl federal

Il tunnel da via dal Gottard è la part la pli impurtanta da la colliaziun nord-sid tras las Alps. El garantescha a la populaziun ed a l'economia ina colliaziun ch'è disponibla durant l'entir onn. Per che quella restia averta er durant la sanaziun dal tunnel existent, dovri in segund tunnel. Quai vala la paina: La segirezza vegn augmentada marcantamain. Ultra da quai èn ins preparà per tut las sanaziuns futuras dal Gottard. Il Cussegl federal approvescha il project cunzunt per ils suandants motifs:

Las rutas da transit tras las Alps èn las avainas da noss pajais. Ellas collian il nord cun il sid. Bleras Tessinaisas e blers Tessinais sco er blera glieud da professiun d'autras regiuns da la Svizra dependan da la colliaziun stradala tras il Gottard. Er per l'economia è ella centrala: l'Italia dal nord è ina da las partenarias commercialas las pli impurtantas da la Svizra. Mo in segund tunnel garantescha che l'axa dal Gottard resta adina averta er durant la perioda ch'il tunnel existent vegn serrà pervia da la sanaziun. Igl è l'obligaziun da la Svizra da colliar tut las regiuns bain ina cun l'autra.

Colliaziun impurtanta
resta adina disponibla

Il segund tunnel stgaffescha in niz duraivel: La segirezza dal traffic s'augmenta marcantamain. Uschespert ch'il nov tunnel è construi ed il vegl sanà, na datti nagin cuntertraffic pli. Numerus accidents grevs pon vegnir evitads uschia. Sin trajects cun bler traffic ston tunnels novs perquai vegnir construids ozendi en tut l'Europa cun vials separads.

Grond gudogn da
segirezza

Cun in segund tunnel èn ins preparà per sanaziuns futuras: Sche la proxima sanaziun sto vegnir fatga en 30 u 40 onns, na sto il tunnel betg pli vegnir serrà dal tuttatg. Il traffic po passar tras l'auter tunnel. Sanaziuns daventan uschia pli favuraivlas. I na dovra naginas installaziuns da chargiada charas che ston mintgamai puspè vegnir disfatgas suenter las lavurs da sanaziun. Da quai profiteschan generaziuns futuras.

Sanaziuns futuras èn pli
simplas e pli favuraivlas

Ina sanaziun senza in segund tunnel fiss colliada cun gronds problems. La colliaziun stradala tras il Gottard fiss interrutta per onns. La chargiada dals autos da personas e dals camiuns sin la viafier fiss ultra da quai colliada cun grondas restricziuns: Mo per l'implant per chargiar camiuns sin la viafier en il nord ed en il sid duvrassi surfatschas en la dimensiun da 19 plazzas da ballape. Pertutgadas fissan er prads e pastgiras. En ils chantuns Uri e Tessin è perquai la sceptica gronda e la resistenza da proprietarias e proprietaris da terren è previsibla. Er auters chantuns han annunzià ch'els na veglian betg implants da chargiada u zonas da spetga.

Senza in segund tunnel smanatschan lungas cuntraversas

Il Cussegl federal è conscient da las temas d'ina «lavina da camiuns». Ellas èn dentant nunfundadas. Ils ultims onns han mussà che la politica da spustament funcziuna. Dapi l'onn 2001 è sa reduci cleramain il dumber dals viadis da camiuns tras las Alps. Er cun in segund tunnel tras il Gottard resta la protecziun da las Alps garantida cumplainamain, perquai che la capaciad na dastga betg vegnir augmentada. La protecziun da las Alps è garantida dublamain – tras la constituziun e tras la lescha.

La protecziun da las Alps resta garantida

La Svizra vul transferir uschè bler traffic da rauba pesant transalpin da la via sin la viafier. Cun l'avertura dal tunnel da viafier da basa dal Gottard quest onn e dal tunnel dal Ceneri l'onn 2020 vegn rinforzada vinavant la politica da spustament. Per la distribuziun fina dovri però anc adina er colliaziuns da via fidadas – en ils centers ed al Gottard.

Cuminaivlamain: via e viafier

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada da la Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps.

Text da votaziun

Lescha federala davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps (LTTV) (Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard)

Midada dals 26 da settember 2014

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 13 da settember 2013¹,
concluda:

I

La Lescha federala dals 17 da zercladur 1994² davart il traffic da transit sin via en il territori da las Alps vegn midada sco suonda:

Ingress

sa basond sin l'artitgel 84 da la Constituziun federala³,

Art. 1   Object

Questa lescha regla l'execuziun da l'artitgel 84 alinea 3 da la Constituziun federala davart la capacita' da las vias da transit en il territori da las Alps.

Art. 3a   Tunnel da via tras il Gottard

¹ Vi dal tunnel da via tras il Gottard po vegnir costruì in segund bischen da tunnel.

² La capacita' dal tunnel na dastga però betg vegnir augmentada. Per bischen da tunnel dastga vegnir duvrà mo in vial; sche mo in bischen è avert per il traffic, po il traffic circular en quel bischen sin in vial per direcziun.

³ Per il traffic da camiuns pesants che passa tras il tunnel da via dal Gottard sto vegnir endrizza' in sistem da dosar. Per vehichels a motor grevs che transportan rauba prescrive l'Uffizi federal da vias ina distanza minimala.

1 Fegl uffizial federal 2013 7315

2 CS 725.14

3 CS 101

Sanaziun dal tunnel da via tras il Gottard

II

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Notizias

Notizias

PP
Spediziun postalas

Trametter enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

**Recumandaziun
a las votantas ed als votants**

Il Cussegl federal ed il parlament
recumondan da votar ils 28 da
favrer 2016 sco suonda:

- Na a l'iniziativa dal pievel «Per la lètg
e la famiglia – Na als dischavantatgs
per pèrs maridads»
- Na a l'iniziativa dal pievel «Per il
repatriament effectiv da las persunas
estras criminalas (iniziativa per il
repatriament effectiv)»
- Na a l'iniziativa dal pievel «Nagina
speculaziun cun nutriment!»
- Gea a la midada da la Lescha
federala davart il traffic da transit
sin via en il territori da las Alps

Fin da redacziun:
18 da november 2015

Ulteriuras infurmaziuns sin:
www.admin.ch
www.parlament.ch
www.ch.ch